

Posudek vedoucího práce na práci Jitky Hotmarové
„Hermeneutika soli v Novém zákoně (Mk 9, 42–9,50)“

Ve své bakalářské práci se Jitka Hotmarová zaměřuje na výklad veršů *Mk 9, 42-9, 50*, jež tvoří notorický *crux interpretum*. Ve svém výkladu kombinuje intratextový přístup (výklad Marka Markem) a intertextový přístup, kdy do její interpretace vstupují jiné novozákonní spisy, pozdější rabínské traktáty a další texty, jejichž účelem je v první řadě dodat zvolené pasáži patřičný kontext, a to zejména prostřednictvím pečlivě provedeného rozlišení nejrůznějších praktických, symbolických a či obecně duchovních významů, kterých sůl nabývala zejména v antice.

Autorka postupovala tak, že nejprve zvolenou pasáž velmi pečlivě vyložila, a to s použitím těch nejužších vědeckých komentářů (s. 19-25), následně opět za použití sekundární literatury podala výklad o tom, jakou roli hrála sůl v antice: zdařilé jsou zejména pasáže věnované Homérovi či Starému zákonu (s. 25-29), aby následně vztáhla svá zjištění na motiv soli u Marka, přičemž se jí ukázal trojí horizont, vůči němuž lze tomuto motivu rozumět: sůl může být buď metaforou moudrosti (s. 30), blízcího se eschatonu (s. 32) nebo přátelství (s. 33). Následně si autorka položila otázku, zdali lze v dané pasáži a jejím bezprostředním kontextu vyzorovat tzv. sendvičovou strukturu, kterou mnozí badatelé považují za základní strukturní prvek Markova myšlení. Učenci obvykle hovoří o šesti či sedmi Markových sendvičích, když za paradigma je považován příběh o ženě stížené krvetokem, jenž je vložen do příběhu o uzdravení Jairovy dcery, či prokletí fikovníku, které naopak rámuje příběh o očistění chrámu. Do stejné kategorie se obvykle ale též počítá například podání o vyslání Dvanáctky, do něhož Marek vkládá zprávu o smrti Jana Křtitele, či Podobenství o rozsévání s vloženým výkladem. Podle mínění autorky lze chápat pasáže *Mk 9, 33-41* a *Mk 9, 50b* jako rámec Markova sendviče, jehož hlavním tématem by potom bylo přátelství, svornost mezi učedníky a pokoj: Markovy výroky o soli je tudíž třeba číst primárně v tomto kontextu.

*

K povinnostem vedoucího patří vyzdvihnout zejména silné stránky předkládané práce: zde oceňuji, že práce má jasně stanovený cíl, přehlednou strukturu, skvěle zvládnutou formální stránku a příkladně vypracovanou bibliografii. Zvláštní ocenění zaslouží též bibliografická rešerše: je zde jednak vidět, že autorka pečlivě nastudovala po mém soudu nejdůležitější komentáře k Markovu evangeliu (Petr Pokorný, Joel Marcus, Robert Gundry, Adela Yarbro Collinsová, Ben Witherington a další), což rozhodně není lehké čtení, a současně pro vypracování tohoto oddílu autorka použila recenze daných knih z předních vědeckých časopisů, což je v bakalářských pracích poměrně neobvyklé a autorce umožnilo nahlédnout místo těchto prací v širší perspektivě markovského bádání, což by jinak bylo krajně obtížné. Vlastní interpretace plně odpovídá bakalářskému stupni studia, je vypracována korektně, autorka věcně argumentuje, logicky vyvozuje závěry a dokládá po mém soudu všechny teze, které předkládá.

Závěry, k nimž autorka dochází, po mém soudu nejsou triviální, zejména pokus nalézt v pasáži *Mk 9, 33-50* sendvičovou strukturu považuji jak za originální tak za zcela legitimní, už proto, že — jak je v textu zdůrazněno — celá pasáž se odehrává v Kafarnaum, což jí vyděluje ze zbytku textu. Současně její zjištění, že v takovém případě by motiv soli v dané pasáži představoval metaforu svornosti mezi učedníky, přátelství či pokoje, je nejen v souladu s jejími zjištěními stran metaforického užití soli v antice, ale je po mém soudu opět poměrně originální, jelikož daná pasáž se obvykle vykládá eschatologicky či jinak.

Jsem si samozřejmě vědom toho, že práce má určité nedostatky: autorka je limitována tím, že jí je v zásadě nepřístupný řecký originál Nového zákona, což lze pouze částečně kompenzovat tím, že pracuje se dvěma různými překlady do češtiny; význam práce s originálem se ukazuje například na s. 45, kde autorka statečně s řeckým textem bojuje, aby došla opět k netriviálním záměrům (Markovi nejde jen o přátelství či pokoj uvnitř církve, nýbrž i o

bytostnou otevřenost navenek), které žádný český překlad nemůže postihnout. Dále kapitola 6.4. *Metafora soli v ostatních novozákonních spisech* působí v rámci jinak konzistentní autorčiny argumentace mírně rušivě, spíše jako apendix či delší digrese: možná by bylo vhodnější ji včlenit do závěru, kde autorka interpretuje Markův výrok o soli právě v rámci širšího novozákonního kontextu.

Práci hodnotím známkou výborně

V Kladně 19. ledna 2023
Josef Kružík